

ПРАВНИ АСПЕКТИ ПРОДАЈЕ НА ДАЉИНУ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА

Сандра Лукић¹

Резиме: Убрзани развој дигиталних уређаја омогућио је њихову употребу у различитим областима електронског пословања. Паралелно са све присутном применом дигиталних уређаја омогућене су разне злоупотребе и преваре. У међувремену су се Интернет технологије, системи заштите и плаћања путем интернета значајно развили. Наведени аспекти електронског пословања су захтевали хитно правно регулисање. Од пресудног значаја је дефинисање законског оквира који би поставио основ за континуирано унапређење процеса пословања и интеграције на свим нивоима. У овом раду разматрају се основни правни оквири електронског пословања. Кроз правни оквир дат је преглед регулативе ЕУ и Републике Србије. Такође приказани су правни аспекти продаје на даљину путем интернета. Све већи број грађана одлучује се за куповину путем интернета и самим тим поставља питања у вези са својим потрошачким правима.

Кључне речи: електронско пословање, интернет технологије, правни оквир, правни аспекти, продаја на даљину путем интернета

LEGAL ASPECTS OF ONLINE DISTANCE SELLING

Abstract: The rapid development of digital devices has enabled them to be used in various areas of e-commerce. In parallel with the widespread use of digital devices, various abuses and frauds are enabled. In the meantime, Internet technologies, security and payment systems have evolved significantly. These aspects of e-commerce required urgent legal regulation. It is crucial to define a legal framework that would lay the groundwork for continuous improvement of business and integration processes at all levels. This paper discusses the basic legal frameworks of e-commerce. The legal framework provides an overview of EU and Republic of Serbia regulations. The legal aspects of distance selling via the Internet are also presented. An increasing number of citizens are opting to make purchases online and are therefore raising questions about their consumer rights.

Keywords: e-commerce, internet technologies, legal framework, legal aspects, distance selling online

1. УВОД

Развој информационо-комуникационих технологија, Интернета, електронског пословања и електронске трговине као последицу даје даљи развој и аутоматизацију многих процеса. Развојем и применом ових технологија свакодневне активности људи прелазе из традиционалног обављања у домен електронског. Окружење за увођење електронског пословања обухвата политички аспект (ускађивање визија и циљева организације), правни аспект (постојање адекватних правних оквира), техничко-организациони аспект (технолошке иновације), семантички оквир (способност различитих система да на исти начин тумачи размену информација) и контекст инфраструктуре (техничка интероперативност). На основу намене, циљне групе корисника, као и степена имплементиране безбедности, издвојила се електронска трговина од електронског сервиса. Е-трговина је створила нове могућности за препродавце да се у виду прикупљања садржаја, производа и услуга у оквиру веб портала представе као „нови“ посредници. Yahoo.com и Amazon.com су примери ове врсте нових посредника (Милосављевић, Мишковић 2011). Друга битна карактеристика е-трговине је у перспективи везана за активности законског регулисања широм света (Кончар, 2003). Све више грађана одлучује се за *online* куповину и поставља питања везана за права потрошача.

¹ Академија струковних студија Шабац, Хајдук Вељкова 10, sandrakovacevic@gmail.com

2. ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ПОСЛОВАЊЕ У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Први корак у регулисању области електронског пословања Европска унија је направила 1997. године иницијативом под називом „Европска иницијатива у области електронског пословања“ (European Parliament, 1997). Та иницијатива је послужила као узор земљама чланицама у доношењу појединачних оквира за регулисање области дигиталног потписа, система шифровања и потврде шифрирања и потврде аутентичности. У ЕУ постоје бројне директиве, предлози и препоруке које покушавају да регулишу правни оквир. Међу најзначајнијим су: Директива о електронском потпису 1999/93/ЕС (European Parliament, 2000) – њен циљ је да олакша примену електронског потписа и да пропише критеријуме који ће служити као основа за правно признавање електронског потписа у државама чланица, Директива о електронској трговини 2000/31/ЕС (European Parliament, 2000) – доприноси правилном функционисању унутрашњег тржишта обезбеђивањем слободног кретања електронских производа и услуга између држава чланица, Директива о заштити података (European Parliament, 1995) – врши ускађивање правних, регулаторних и техничких одредаба, усвојене од страна држава чланица и Директива о правима потрошача (European Parliament, 2011).

3. ПРАВНИ ОКВИР ЗА ЕЛЕКТРОНСКО ПОСЛОВАЊЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Уређивање информационог друштва важан је део усклађивања правног оквира Србије са европским који је системски започео после 2003. године. Кључне одреднице у изградњи правног оквира, поред стратешких докумената ЕУ, дефинисане су у документу Пакта за стабилност југоисточне Европе „Есее Агенда+ за развој информационог друштва у Југоисточној Европи 2007-2012.“ (Дигитална агенда, 2019) усвојене 2007. године као и у Владином документима Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године усвојене 2007. године (Параграф, 2019) и Стратегија реформе државне управе (Министарство државне управе, 2019). Оквир за електронско пословање у Србији треба реализовати кроз решавање следећих питања: 1. анализу и реструктурирање пословних процеса у привреди и јавној администрацији, 2. прилагођавање националне телекомуникационе мреже, 3. прилагођавање образовног система, 4. образовање стручњака за електронско пословање, 5. стварање законског оквира који подржава пословне моделе електронског пословања и 6. хармонизацију са међународним стандардима и праксом. Закони Републике Србије који дефинишу правни оквир електронског пословања су: Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању и Закон о електронској трговини.

3.1. Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању

Овим законом уређује се електронски документ, електронска идентификација и услуге од поверења у електронском пословању (Скупштина РС, 2017). Закон представља још један корак напред у планирању и актуелном процесу дигитализације. Закон посвећује посебну пажњу електронској идентификацији, електронском печату, електронском потпису, електронском документу, као и услугама од поверења електронском чувању докумената а у складу са Уредбом ЕУ број 910/2014. На тај начин, Србија не само да усклађује свој правни оквир електронског пословања са релевантним европским правилима, већ значајно доприноси достизању стандарда својствених технолошки развијеним земљама. Закон разликује и електронски, напредни електронски и квалификовани електронски потпис. Квалификовани електронски потпис има исто правно дејство као и својеручни потпис. Имајући у виду да је до сада

изузетно мали број грађана користио услугу електронског потписа, а услед сложености процедуре његовог прибављања, један од циљева нових законских решења јесте да се поједностављењем предметног поступка овај број значајно повећа. Даље, Закон наводи да се ни електронском документу не може оспорити пуноважност, доказна снага, као ни писана форма само зато што је у електронском облику. Од нарочитог значаја је и регулисање електронске доставе, као услуге од поверења, која може бити „обична“ и квалификована. У Закону се изричито наводи да се подацима послатим или примљеним путем услуге електронске доставе не може оспорити правна снага и допуштеност као доказа у правном промету само из разлога што су у електронској форми или из разлога што не испуњавају све услове услуге квалификоване електронске доставе. Из претходно наведеног, може се закључити да ће бити потребно неко време да законска решења предвиђена новим Законом заживе у пракси, али то свакако не умањује њихов значај за стварање приступачније и ефикасније пословне „климе“ у Републици Србији.

3.2. Закон о електронској трговини

Република Србија је доношењем Закона о електронској трговини 29. маја 2009. године започела процес стварања правног оквира неопходног за успешно успостављање, функционисање и развој информационог друштва. У овом Закону се први пут правно уређује област промета робе и услуга, који се обавља путем Интернета. Закон о електронској трговини (Скупштина РС, 2009) уређује: 1. начин пружања услуга информационог друштва и обавезе информисања корисника услуга, 2. комерцијалне поруке, 3. поруке у вези са закључењем уговора у електронском облику, 4. одговорност пружаоца услуга информационог друштва и 5. надзор и прекршаје. Једна од новина је правни институт уговора у електронском облику. Пружалац услуга је дужан да потенцијалном кориснику услуга, пре закључења уговора о пружању услуга, обезбеди јасан, разумљив и недвосмислено обавештење о поступку који се примењује код закључења уговора. Те одредбе примењују се на уговоре који су сачињени и закључени онлајн.

4. ПРОДАЈА НА ДАЉИНУ ПУТЕМ ИНТЕРНЕТА

4.1. Уговор на даљину

Све већи број грађана одлучује се за куповину путем Интернета. Као разлози за куповину искључиво са домаћих сајтова наводе се првенствено страх од висине трошкова царина, као и страх да потрошачи који купују робу са страног сајта немају коме да се жале, односно изјаве рекламацију, као ни коме да се обрате ако уопште не добију наручени и плаћени производ. С друге стране, као предност online куповине од страних трговаца, наводи се то да се на страним сајтовима нуде производи који се не могу купити у Србији и да су цене приступачније. Такође, одређивање за куповину од страног е-трговца јесте и веровање да су страни е-трговци поузданији и сигурнији, али је од великог утицаја и претходно позитивно потрошачко искуство.

Када је у питању уговор на даљину у Директиви о правима потрошача ЕУ, он се дефинише као сваки уговор закључен између трговца и потрошача у оквиру организованог програма продаје или пружања услуга на даљину, без истовременог физичког присуства трговца и потрошача, уз искључиво коришћење једног или више средстава комуникације на даљину, пре и закључно са тренутком закључења уговора (Скупштина РС, 2014).

За продају на даљину путем интернета најзначајнији је Закон о заштити потрошача. Према Закону о заштити потрошача, уговор на даљину је уговор закључен између

трговаца и потрошача у оквиру организоване продаје или пружања услуга на даљину без истовременог физичког присуства трговаца и потрошача, искључивом употребом једног или више средстава комуникације на даљину до тренутка закључења уговора, укључујући и сам тренутак закључења (Скупштина РС, 2014). У Закону о заштити потрошача, средство комуникације на даљину је средство које омогућава закључење уговора трговаца и потрошача, који се не налазе на истом месту у исто време, али се не наводи као у другим законима шта се сматра под тим средствима. Према члану 9. став 1. Закона о електронској трговини Србије уговор може бити закључен у електронским путем, односно у електронској форми. Када се електронска порука, односно електронска форма кроисти приликом закључења уговора, таквим уговорима се не може оспорити правоснажност само зато што је сачињен у електронској форми. С обзиром на садржај, разликују се три групе уговора закључених путем интернета: 1. уговори за стицање добара (књиге, цд, одећа, обућа и сл.), 2. уговори за стицање лиценци за коришћење дигиталних производа или информација (софтвера, фотографија, музике и сл.) и 3. уговори о испуњењу неке интернет услуге (приступ садржајима на интернету, тражење или ширење информација, интернет банкарство и сл.). У зависности од процедуре која се користи у сврху закључења уговора разликујемо следеће интернет уговоре: 1. chat и видеоконференцијске уговоре, 2. e-mail уговоре, 3. EDI уговоре, 4. уговоре и 5. потрошачке уговоре закључене на даљину. Уговори на Интернету може се закључити на различите начине: путем електронске поште (e-maila), електронске размене података (EDI), директне (on line) комуникације између уговорних страна на светској мрежи и путем интерактивних сајтова на интернету (Драшкић, Станивуковић 2009).

4.2. Закључење уговора на даљину коришћењем Интернета

Е-трговина пресеца многе правне области и категорије, укључујући, али не ограничавајући се на међународно трговинско право, међународно пословно право, међународно приватно право, домаће или регионално уговорно право, привредно право, одштетно право и право потрошача. Две најчешће форме електронске трговине су В2В и В2С. Уговори В2В тичу се међународне продаје робе или домаће која није за личну употребу, док се В2С уговори односе на међународну и домаћу продају потрошачима за личну потрошњу. Код В2В међународних уговора о продаји, купци могу изабрати производе путем електронског каталога продавчевог веб сајта, преговарати о цени и другим условима путем електронских комуникација и закључивати уговоре са ФОБ или ЦИФ клаузулом путем интернета. Овом клаузулом бирају право које ће бити примењиво на тај уговор.

Дужност обавештавања је регулисано чланом 13. Закона о потрошачима, а када су у питању уговори на даљину имамо у члану 27. Закона посебне захтеве у погледу обавештавања од стране трговаца која се односе на уговоре на даљину, и оне закључене изван пословних просторија. Затим, када је у питању Закон о електронској трговини, он разликује дужност претходног обавештавања код електронске трговине, с тим да се правила овог Закона не примењују само на потрошаче.

4.3. Обавезе трговаца и права потрошача

Према Закону о заштити потрошача обавезе трговаца су: 1. пре закључења уговора трговац је дужан да потрошача обавести о: карактеристикама уговора, гаранцији, начину плаћања, начину испоруке као и о правима при одустанку од куповине (члан 13. и 27. Закона), 2. по закључењу уговора, трговац је дужан да изврши испоруку робе у року од 30 дана, уколико није уговорен дужи/краћи рок (члан 32. Закона), 3. уз робу

коју испоручује, трговац је дужан да достави потрошачу рачун, образац за одустанак од уговора и предуговорно обавештење, затим гарантни лист уколико је уговорена гаранција, као и упутства за употребу и монтажу на српском језику уколико је реч о испоруци техничке робе (члан 12, 31, 47. и 54. Закона) и 4. уколико потрошач одустане од уговора, трговац је дужан да изврши повраћај уплате, и то у року од 14 дана од дана кад је примио образац за одустанак (члан 34. Закона).

Према Закону о заштити потрошача права потрошача су: 1. потрошач има право да се предомисли и одустане од куповине у року од 14 дана од дана када је роба испоручена (члан 28. и 35. Закона), 2. уколико на купљеном производу постоје недостаци, покварен је или не функционише, потрошач има право да рекламира купљену робу, у року од две године од дана када му је роба испоручена а уколико је за купљени производ добио гаранцију, потрошач има право да робу рекламира у току трајања гарантног рока (члан 56. Закона) и 3. потрошач има право да раскине уговор уколико му трговац не испоручи робу у уговореном року (члан 48. Закона).

4.3.1. Право потрошача да одустане од уговора на даљину

Потрошач има право да се предомисли и одустане од куповине у року од 14 дана, без навођења разлога, тако што упућује изјаву о одустанку трговцу, који може дати на прописаном обрасцу за одустанак ии на други недвосмислени начин. Важно је истаћи да је Законом прописана обавеза трговца да пре закључења уговора потрошача обавести о праву на одустанак и поступак остваривања тог права. Ова информација мора бити јасно истакнута на сајту трговца и то тако да потрошачу буде доступна пре него што одлучи да робу наручи. Уколико потрошач своје право користи и одустане од куповине, сматра се да уговор није ни закључен. У том случају потрошач има обавезу да врати/пошаље робу назад трговцу о свом трошку, а трговац је дужан да изврши повраћај уплате које је примио од потрошача. Чланом 160. став 1. тачка 15. Закона је прописана новчана казна у износу од 300.000 до 2.000.000 динара за правно лице ако не обавештава потрошача пре закључења уговора на даљину о подацима из члана 27. овог Закона. За предузетника је прописана новчана казна од 50.000 до 500.000 динара.

4.4. Интернет оглашавање намењено српским потрошачима

Уз интернет куповину, уско је повезано интернет оглашавање, које је дефинисано као оглашавање на интернет презентацији, друштвеној мрежи, апликацији, односно путем другог вида интернет комуникације, када из садржаја огласне поруке, несумљиво произилази да је усмерена на примаоца огласне поруке из Републике Србије, и да се роба или услуга која се оглашава може купити, односно испоручити на територији Републике Србије. Закон о оглашавању (Скупштина РС, 2016) у члану 45. дефинише следеће алтернативне критеријуме на основу којих се може утврдити да је огласна порука усмерена на примаоце у Србији: 1. огласна порука упућује на адресу пословнице где се може набавити роба или услуга која се оглашава (ако су у Србији), или 2. огласна порука користи српски језик или домаћу валуту, или 3. огласна порука користи страни језик или страну валуту, али омогућава испоруку робе, односно услуге која се оглашава на територији Србије.

4.5. Плаћање на интернету

Модалитети плаћања робе наручене путем Интернета су различити. Безбедност је најчешћи разлог за плаћање готовином при испоруци и плаћање директно преко поште. Потрошач бира плаћање поузећем, уколико жели да му наручену робу е-трговац пошаље поштом или курирском службом на кућну адресу, а потрошач врши плаћање

приликом преузимања робе. Често су потрошачи уверени да је плаћање поузећем најсигурније и да ће гарантовано добити наручену робу, међутим овај начин гарантује само испоруку пакета, али не и нужно исправан садржај пакета. За плаћање робе купљене у домаћим интернет продавницама најчешће се користи стандардни платни налог- опште уплатнице. На тај начин плаћања се умањује погодност интернет куповине приближавајући је традиционалној куповини. Online потрошачи који купују платним картицама и путем е-банкарства истучу да је то најлакши и најбржи начин плаћања јер је „електронски шалтер“ банке доступан 24 часова дневно, током целе године. Уколико потрошач купује робу у инострану интернет продавницу, а има отворен девизни рачун, плаћање може обавити путем слања девизне дознаке, под условом да продавница подржава такав начин плаћања.

4.5.1. Трошкови испоруке и плаћање увозних дажбина (царина+ПДВ)

Када је реч о трошковима испоруке робе из иностранства, све је више е-трговаца који не наплаћују посебно испоруку, већ је поштарина укључена у цену робе (тзв. *shipping free*). На робу која им се доставља из иностранства, српски потрошачи су дужни да плате увозне дажбине односно трошкове царине и ПДВ. Према Царинском закону (Скупштина РС, 2010) у члану 107. прописује се да је роба намењена за коришћење у сопственом домаћинству, која физичка лица примају из иностранства у поштанском саобраћају, ослобођена обавеза плаћања увозних дажбина, царина по јединственој стопи царине у висини од 10%. На оцарињену вредност обрачунава се припадајућа стопа ПДВ (20%). Важно је истаћи да се за поштанске пошиљке које подлежу наплати увозних дажбина, царинска основица увећава за трошкове транспорта и поштарине.

4.6. E-trustmark (ознака поверења)

E-Trustmark (ознака поверења) у електронској трговини представља ознаку која се поставља на веб сајт трговца, како би указала на независно испитани кредибилитет тог трговца, и тиме потрошачима креирала додатни ниво поверења. У ЕУ установљени су критеријуми и процедуре за добијање ознаке поверења. У ЕУ овај знак издају независне асоцијације, као што је нпр. *EMOTA-The European e-Commerce&Omni-Channel Trade Association ili Ecommerce Europe* – асоцијација која представља 25000 компанија које online продају робу/услуге потрошачима широм ЕУ. У случају да настане спор са потрошачима у вези са купљеном робом/услугом, е-трговци дају потрошачима могућност да поднесу жалбу, бесплатно, користећи услуге сервисног центра, као и да настали спор реше користећи платформу за online решавање потрошачких спорова. Трговац на чијем је веб сајту јасно исказана ознака поверења, јесте трговац који поштује кодекс понашања, са посебним освртом на заштиту потрошача као крајних корисника роба/услуга. На таквом сајту јасно су исказане информације о трговцу, задовољена је правна регулатива online продавнице, приказан је јасан и потпун опис производа/услуге, прецизно је описан поступак наручивања (куповине), у потпуности је приказана процедура за рекламирање незадовољних потрошача и сл.

4.7. Заштита права потрошача

Потрошач остварује своја права у складу са прописима, а у случају њихове повреде од стране трговца, обраћа се надлежним инспекцијским органима, удружењима потрошача или заштиту својих права остварује пред надлежним судом у Србији. Закон о електронској трговини, прописује да је пружалац услуга информационог друштва са седиштем у Републици Србији дужан да поступа и пружа услуге у складу са законима и

прописима донетим на основу закона Републике Србије. Закон о електронској трговини јасно ограничава обавезу поштовања националних прописа само на домаће трговце регистроване у Србији. Уколико се потрошач определи на наручи робу са сајта страног трговца чије је седиште на пример у Америци, Кини или некој од земаља ЕУ, ситуација се мења. У том случају закључује се уговор са елементом иностраности. Ову ситуацију у домаћем праву предвиђа и решава Закон о решавању сукоба закона са прописима других земаља (Скупштина РС, 1982) где је чланом 20. став 1. тачка 1. овог Закона, прописано да се као меродавно право за уговор о продаји покретних ствари примењује право где се у време пријема понуде налазило пребивалиште, односно седиште продавца, осим ако није изабрано меродавно право и ако посебне околности случаја не упућују на друго право. За остваривање потрошачког права, као и решавање евентуалног спора који настане између српског потрошача и страног продавца, релевантно је право земље седишта продавац (нпр. америчко, кинеско или ЕУ право), осим ако се уговорне стране нису другачије договориле. Овде је важно споменути да рекламациона процедура прописана Законом о заштити потрошача није резултат хармонизације са неком од ЕУ директива, већ је творевина домаћег законодавца. Страни е-трговци који робу продају српским потрошачима нису дужни да примењују рекламациони поступак утврђен Законом о заштити потрошача. Дакле, у земљама чланицама ЕУ на снази је потрошачко право, које се у већој или мањој мери подударно са српским правом. Потрошач који наручи робу са сајта трговца чије је седиште у ЕУ, ужива заштиту коју му обезбеђује европско потрошачко право.

5. ЗАКЉУЧАК

У развијеним државама правна регулатива прати развој технологије и промена на тржишту. У ЕУ постоје бројне директиве које постављају правни оквир електронског пословања. Тренутни развој законодавства у Србији је под снажним утицајем регулативе Европске уније. Примарни циљ ових закона које покривају област електронског пословања је подстицање шире употребе електронских докумената, као допринос укупној ефикасности електронског пословања.

Када је у питању усклађености прописа Србије, конкретно Закона о заштити потрошача Србије са прописима ЕУ, можемо рећи да је она у већој мери усклађена са малим бројем недостатака. Када је у питању продаја на даљину путем Интернета ова област захтева познавање многих правних области као и то да адвокати, судије и правници морају бити упознати са многим специфичним областима права и имају знање стручњака за технологију. Због великог значаја интернета као глобалног електронског комуникационог система, продаја на даљину путем интернета треба да добије све више на значају и да се у пракси више користи. Исто тако треба да се пробуди свест код грађана да више користе овај вид куповине, поред класичне, путем информисања потрошача о начину на који се одвија.

6. ЛИТЕРАТУРА

- [1] European Parliament (1997). *European commission, Communication to the European Parliament, the Council, the economic and social committee and the committee of the regions, a European initiative in electronic commerce 15/04/97*. Preuzeto 15.11.2019. godine sa <ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/esprit/docs/ecomcom.pdf>
- [2] European Parliament (1995). *Directive, E.U. 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the*

- processing of personal data and on the free movement of such data.* Official Journal of the EC, 23.
- [3] European Parliament (2000). *Directive, E.S. Directive 1999/93/EC of the European Parliament and of the council on a community framework for electronic signatures, in particular electronic commerce, in the internet market.* Official Journal, 13.
- [4] European Parliament (2000). *Directive, E.S. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the internal market.* Official Journal, 01-16.
- [5] European Parliament (2011). *Директива о заштити потрошача 2011/83/EУ.*
- [6] Дигитална агенда (2019). *ЕСЕЕ Агенда+ за развој информационог друштва у ЈИЕ 2007-2012.* Преузето 16.11.2019. године са http://digitalnaagenda.gov.rs/media/docs/esee_agenda_za_razvoj_informacionog_drustva_srb-.pdf
- [7] Драшкић, М., Станивуковић, М. (2009). *Уговорно право међународне трговине.* Београд. стр.226-227.
- [8] Кончар, Ј. (2003). *Електронска трговина.* Суботица: Економски факултет. стр. 306.
- [9] Милосављевић, М., Мишковић М. (2011). *Електронска трговина.* Београд: Универзитет Сингидунум. стр. 20-22.
- [10] Министарство државне управе (2019). *Стратегија реформе државне управе у Републици Србији.* Преузето 17.11.2019. године са http://www.srbija.gov.rs/extfile/sr/45685/strategija_drzavna_uprava_cyr.zip
- [11] Параграф (2019). *Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији 2020. године.*
- [12] Скупштина РС (1982). *Закон о решавању сукоба закона са прописима других земаља ("Сл.лист СФРЈ", бр. 43/1982 и 72/82- испр., "Сл. лист СФРЈ", бр. 46/96 и "Сл. гласник РС", бр. 46/2006- др. закон).*
- [13] Скупштина РС (2009). *Закон о електронској трговини ("Сл.гласник РС", бр. 41/2009, 95/2013 и 52/2019).*
- [14] Скупштина РС (2010). *Царински закон ("Сл.гласник РС". бр. 18/2010, 111/2012, 29/2015, 108/2016 и 113/2017- др. закон).*
- [15] Скупштина РС (2014). *Закон о заштити потрошача ("Сл.гласник РС", бр. 62/2014, 6/2016- др. закон и 44/2018).*
- [16] Скупштина РС (2016). *Закон о оглашавању ("Сл.гласник РС", бр. 6/2016 и 52/2019).*
- [17] Скупштина РС (2017). *Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању ("Сл.гласник РС", бр. 94/2017).*